

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
(ר"ת תה"ו), הָרִי פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם
שֶׁפְּתוּב אֵלֶּה - פָּסַל אֶת
הַרְאֻשׁוֹנִים. וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שֶׁל
תְּהוֹ שֶׁנִּרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַשְּׁנִי
וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, וְאֵלֶּה הֵם
שֶׁנִּתְּבָאָר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן. וְלִכְּן
הָאָרֶץ הִיְתָה תּוֹהָה וּבוֹהָה, אִיף
בוֹרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת
לְהַחְרִיבֵם? יִפֶּה הִיָּה שְׁלֵא לְבִרָא
אוֹתָם! אֵלֶּה וְדָאִי כָּאֵן יֵשׁ סוּד.
מַה זֶה וּמַחְרִיבֵן? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו,
וְלֹא עוֹד, אֵלֶּה זֶה הַשָּׁמַיִם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
וּמַכֶּה!?

אֵלֶּה סוּד הַדְּבָר, כִּף הוּא
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם וּבְרָא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֲרוּךְ בְּרֵאשִׁית, שֶׁנֶּאֱמַר בָּה
(מְשַׁלִּי ח) ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ.
וּבְרֵאשִׁית הַזֶּה בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סִמְךָ אוֹתָם בָּה,
בְּגַלְל שְׁבָרִית כְּתוּבָה בּו
בְּכִי'רֵאשִׁית, וְנֶאֱמַר בָּה (יִרְמִיָּה לג)
אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלּוּ הֵם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תְּהִלִּים קטו)
הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְה' וְגו'. וְאָרֶץ
הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע
אַרְצוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ
(שֵׁם קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים.

וּבְרָא שָׁמַיִם וְאָרֶץ אַחַר כִּף עַל
תְּהוֹ, וְאֵין שֵׁם יְסוּד שֶׁהוּא בְּרִית
שֶׁסּוּמְךָ אוֹתָם, לִכְּן רָצָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְאֲמוֹת
הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲפוּ"ם, שֶׁהוּא
בְּרִית מִלָּה מִמֶּשׁ, וְלֹא רָצוּ
לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה
וַיִּבְשָׂה.

וְזוֹהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו) הָא
אוּקְמוּהָ כָּל אֲתֵר דְּכַתִּיב אֵלֶּה פָּסַל אֶת
הַרְאֻשׁוֹנִים וְאֵלֵין תּוֹלְדִין דִּתְהוֹ דְּאֲתֵרְמִיזוּ
בְּקִרָא תְּנִינָא וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְאֵלֵין אֲנוּן
דְּאֲתֵמַר דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֲלָמִין
וּמַחְרִיבֵן. וּבְגִין דָּא אַרְעָא הָוָה תּוֹהָה וּבוֹהָה.
אִיף בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמִין לְחֲרָבָא
לוּן. שְׁפִיר הָוָה דְּלֹא לְבָרִי לוּן. אֵלֶּה וְדָאִי
הִכָּא אִיכָּא רְזָא. מָאִי אִיְהוּ וּמַחְרִיבֵן. דְּקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא יִשְׁצִי עוֹבְדֵי יְדוּי. וְלֹא עוֹד
אֵלֶּה דָּא שְׁמִיָּא אֲתֵמַר בָּהוּ (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיד וּמַחִי.

אֵלֶּה רְזָא דְּמִלָּה כְּדִין הוּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּרָא עֲלָמָא וּבְרִיָּה בְּאוּרִיָּתָא
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּרֵאשִׁית, דְּאֲתֵמַר בָּה (מְשַׁלִּי ח)
יִי קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ. וּבִהֲאִי רֵאשִׁית בְּרָא יֵת
שְׁמִיָּא וְיֵת אַרְעָא וְאִיְהִי סִמְךָ לוּן בִּיָּה. בְּגִין
דְּבְרִית כְּתִיב בִּיָּה בְּכִי'רֵאשִׁית. וְאֲתֵמַר בִּיָּה
(יִרְמִיָּה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלֵין אֲנוּן דְּאֲתֵמַר בְּהוּן (תְּהִלִּים קטו) הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לִי וְגו'. וְאִיְהִי אָרֶץ הַחַיִּים כְּלִילָא
מִשְׁבַּע אַרְעִין דְּעֲלִיָּהוּ אָמַר דָּוִד מִלְּפָא (תְּהִלִּים
קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יִי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

וּבְרָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא (דף כה ע"א) בַּתְּרִיָּה עַל
תְּהוֹ, וְלִית תַּמָּן יְסוּדָא דְּאִיְהוּ בְּרִית
דְּסִמְךָ לוּן. בְּגִין דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא
לְמִיתָן אוּרִיָּתָא לְאוּמִין דְּעֲלָמָא עוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְּאִיְהוּ בְּרִית מִלָּה מִמֶּשׁ,
וְלֹא בְּעוּ לְקַבְּלָא לִיָּה, וְאַשְׁתְּאַרְת אַרְעָא
חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה.

וְדָא אִיְהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵל
מְקוֹם אַחַד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׂה. יְקוּוֹ הַמַּיִם